

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO LEGISLACYJNE

Warszawa, 6 czerwca 2022 r.

Opinia do ustawy o kolejnym w 2022 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (druk nr 726)

I. Cel i przedmiot ustawy

Ustawa wprowadza kolejne w 2022 r. dodatkowe roczne świadczenie pieniężne, zwane potocznie 14. emeryturą, ponieważ stanowi kolejne świadczenie pieniężne w bieżącym roku, (po 13. emeryturze). Świadczenie nie odpowiada ściśle wysokości pobieranej emerytury, pozostając jednak w związku z jej wysokością¹: dla osób pobierających emeryturę w wysokości do 2900 zł brutto – *czternastka* będzie wynosiła tyle, ile wysokość najniższej emerytury brutto (1338,44 zł), a jeżeli uprawniony do emerytury otrzymuje emeryturę wyższą niż 2900 zł, otrzyma świadczenie w kwocie wysokości najniższej emerytury brutto zmniejszonej o różnicę emerytury przed odliczeniami i potrąceniami a kwotą 2900 zł (art. 3 ust. 1).

Zakres podmiotowy ustawy obejmuje uprawnionych do emerytur i rent w systemie powszechnym, ubezpieczenia społecznego rolników oraz zaopatrzenia emerytalnego tzw. służb mundurowych. Ponadto ustawa przyznaje dodatkowe świadczenie pobierającym emerytury pomostowe, świadczenia i zasiłki przedemerytalne, renty socjalne, nauczycielskie świadczenia kompensacyjne, rodzicielskie świadczenia uzupełniające, świadczenia pieniężne przysługujące cywilnym niewidomym ofiarom działań wojennych oraz renty inwalidów wojennych i wojskowych (art. 2). Od świadczenia pobiera się składkę na ubezpieczenie zdrowotne (art. 11).

¹ podobnie jak 14. świadczenie przyznane na podstawie ustawy z dnia 21 stycznia 2021 r. jak o kolejnym w 2021 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów (Dz. U. poz. 432).

Świadczenie nie będzie przyznawane, jeżeli jego wysokość ustalona zgodnie z w/w zasadami byłaby niższa niż 50 zł (art. 3 ust. 2).

Czternastka będzie przysługiwać osobom, które nie miały zawieszonoego prawa do świadczenia podstawowego na dzień 24 sierpnia 2022 r. (art. 3 ust. 3).

W razie zbiegu prawa do więcej niż jednego świadczenia podstawowego tj. wymienionego w art. 2, osobie uprawnionej będzie przysługiwać jedno kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne, przy ustalaniu prawa do niego przyjmuje się sumę wypłacanych świadczeń (art. 4). Jedno świadczenie będzie przysługiwać również pobierającemu rentę rodzinną, do której uprawniona jest więcej niż jedna osoba. Świadczenie to zostanie proporcjonalnie podzielone na osoby uprawnione do renty rodzinnej. W przypadku gdy do renty rodzinnej uprawniona jest więcej niż jedna osoba i przynajmniej jedna z nich uprawniona jest do renty socjalnej, kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne pobierane z tytułu renty rodzinnej będzie podlegało podziałowi odpowiednio do liczby osób uprawnionych do renty rodzinnej, z wyłączeniem uprawnionych do renty socjalnej. Osobie (osobom) wyłączonym z liczby osób uprawnionych do renty rodzinnej będzie przysługiwało kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne z tytułu przysługującego prawa do renty socjalnej (art. 5).

Dodatkowe roczne świadczenia pieniężne będą wypłacane z urzędu wraz ze świadczeniem podstawowym, rozpoczynając od ostatniego terminu wypłat w sierpniu 2022 r. w terminie wypłaty świadczeń przypadającym w sierpniu 2022 r., z wyjątkiem przewidzianym przez ustawę do wypłaty we wrześniu i w październiku 2022 r. (art. 6).

Decyzje w sprawie kolejnego dodatkowego rocznego świadczenia wydaje i świadczenie wypłaca właściwy dla świadczenia podstawowego organ emerytalno-rentowy. W razie zbiegu prawa do dodatkowych świadczeń, które są wypłacane przez dwa organy, decyzje wydaje i kolejne dodatkowe roczne świadczenie pieniężne wypłaca Zakład Ubezpieczeń Społecznych (art. 7).

Kwota czternastego rocznego świadczenia pieniężnego nie wpłynie negatywnie na uprawnienia osób ubiegających się o dodatek mieszkaniowy, świadczenia z pomocy społecznej, zasiłek rodzinny czy dodatek rodzinny, świadczenie dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji lub ulgę rehabilitacyjną. Z kwoty świadczenia nie dokonuje się potrąceń i egzekucji (art. 8–10).

Ustawa zwalania z podatku dochodowego od osób fizycznych kwotę dodatkowego 14. świadczenia (art. 15).

W sprawach nieuregulowanych w ustawie, zgodnie z art. 12. stosuje się przepisy ustawy z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników (Dz. U. z 2022 r. poz. 933), ustawy z dnia 10 grudnia 1993 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 2022 r. poz. 520, z późn. zm.), ustawy z dnia 18 lutego 1994 r. o zaopatrzeniu emerytalnym funkcjonariuszy Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, Agencji Wywiadu, Służby Kontrwywiadu Wojskowego, Służby Wywiadu Wojskowego, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Straży Marszałkowskiej, Służby Ochrony Państwa, Państwowej Straży Pożarnej, Służby Celno-Skarbowej i Służby Więziennej oraz ich rodzin (Dz. U. z 2020 r. poz. 723, z późn. zm.) oraz ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504).

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

II. Przebieg prac legislacyjnych

Projekt rządowy wpłynął do Sejmu 17 maja 2022 r. (druk sejmowy nr 2270), został skierowany do I czytania na posiedzeniu Sejmu. 23 maja 2022 r. wpłynęła autopoprawka (druk nr 2270-A), dotyczy ona terminu pierwszej płatności świadczenia (25 sierpnia) oraz uściśla, że czternaste świadczenie przysługuje osobom, które w dniu 24 sierpnia 2022 r. były uprawnione świadczenia *podstawowego* wymienionego w art. 2.

I czytanie projektu odbyło się na 55. posiedzeniu Sejmu (wniosek o odrzucenie projektu w pierwszym czytaniu nie uzyskał większości). Projekt skierowano do: Komisji Polityki Senioralnej oraz Komisji Polityki Społecznej i Rodziny. Sprawozdanie komisji zawiera druk nr 2292.

II czytanie przeprowadzono na tym samym posiedzeniu Sejmu. Ponieważ zgłoszono poprawkę, projekt skierowano ponownie do komisji w celu przedstawienia sprawozdania dodatkowego. Sprawozdanie komisji zawiera druk nr 2292-A. Wnioski mniejszości i poprawka dotyczą: wysokości świadczenia oraz zniesienia zróżnicowania jego wysokości, a także finansowania świadczenia i kosztów jego obsługi z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a nie z Funduszu Solidarnościowego. Komisje wniosły o odrzucenie poprawki.

26 maja 2022 r. na 55. na posiedzeniu Sejmu odbyło się głosowanie, wnioski mniejszości oraz poprawkę odrzucono.

Za przyjęciem ustawy oddano 426 głosów, 19 przeciw, 6 osób wstrzymało się.

III. Uwagi

Ustawa nie budzi zasadniczych zastrzeżeń legislacyjnych, ale warto zwrócić uwagę na dwie kwestie.

1) ze względu na redakcję **art. 8**, który wymienia ustawy, w których *czternastka* nie będzie się wliczała do dochodu oraz redakcją **art. 9**, który również stanowi o niewliczaniu kwoty *czternastki* do dochodu, należałoby rozważyć dodanie w art. 8 po pkt 2 pkt 2a oraz skreślenie art. 9:

Propozycja poprawek:

– w art. 8 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

„2a) art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 615);”;

– skreśla się art. 9.

2) przepis **art. 8 pkt 4** opiniowanej ustawy przewiduje, że kwoty dodatkowego świadczenia pieniężnego nie wlicza się do dochodu, o którym mowa w **art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji** (Dz. U. z 2022 r. poz. 1006). W przepisie tym jednak określa się **kto jest uprawniony** do świadczenia uzupełniającego i nie ma mowy o **dochodzie**, ale o **kwocie (sumie świadczeń)** nieprzekraczającej 1750 zł miesięcznie, uprawniającej do otrzymania świadczenia uzupełniającego. A więc występuje niespójność pomiędzy art. 8 pkt 4 ustawy z dnia 26 maja 2022 r. ustawy o kolejnym w 2022 r. dodatkowym rocznym świadczeniu pieniężnym dla emerytów i rencistów, zawartej w druku nr 726, a brzmieniem art. 2 ust. 2 ustawy o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji². Trzeba wskazać w związku z zaistniałą sytuacją brzmienie art. 6 i art. 9 ustawy

² „Świadczenie uzupełniające przysługuje osobom uprawnionym, które nie posiadają prawa do świadczeń pieniężnych finansowanych ze środków publicznych albo suma tych świadczeń o charakterze innym niż jednorazowe, wraz z kwotą wypłacaną przez zagraniczne instytucje właściwe do spraw emerytalno-rentowych, z wyłączeniem renty rodzinnej przyznanej w okolicznościach, o których mowa w art. 68 ust. 1

z dnia 17 grudnia 2021 r. o jednorazowym świadczeniu pieniężnym dla działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osób represjonowanych z powodów politycznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 2430), która to ustawa na etapie prac legislacyjnych **przed przyjęciem stanowiska Senatu** w art. 6 pkt 4 zawierała analogiczną jak w opiniowanej ustawie redakcję, jednak w przyjętej ostatecznie wersji ustawy kwestia ta została zauważona i dokonano korekty (por. art. 6 i art. 9 tej ustawy).

Propozycja:

– w art. 8 skreśla się pkt 4;

– po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. Kwoty dodatkowego świadczenia nie wlicza się do kwoty, o której mowa w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 31 lipca 2019 r. o świadczeniu uzupełniającym dla osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji (Dz. U. z 2022 r. poz. 1006).”;

Bożena Langner

Główny legislator

pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 504), zasiłku pielęgnacyjnego, dodatku energetycznego, o którym mowa w art. 5c ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 716, z późn. zm.), dodatku osłonowego, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o dodatku osłonowym (Dz. U. z 2022 r. poz. 1 i 202) oraz innych dodatków i świadczeń wypłacanych wraz z tymi świadczeniami na podstawie odrębnych przepisów przed dokonaniem odliczeń, potrąceń i zmniejszeń, nie przekracza kwoty 1750 zł miesięcznie”.